

30.1.2015

TEATIS LIIKMETELE

Teema: Petitsioon nr 1608/2013, mille esitas Saksamaa kodanik Olaf Vollmer reisijate kindlustamise kohta lennuettevõtja pankroti vastu

1. Petitsiooni kokkuvõte

Petitsiooni esitaja viitab pakettreisidega kauplevate ettevõtete praktikale seoses reisijatele mõeldud kindlustusega lennuettevõtja pankroti puhuks. Reisijad maksavad kogu majutuse ja transpordi eest standardsumma ja lisaks 20% korraldaja võetud pankrotikindlustuse poliisi maksumusest. Kuid lennufirma kulude arvutused põhinevad eelmise aasta arvuudel ja ei näe ette kindlustust, mistõttu pankrotiga seotud risk nihkub reisijatele ja korraldajatele. Petitsiooni esitaja nõuab seetõttu korraldajate ja lennufirmade võrdset kohtlemist, milleks on vaja, et mõlemad maksaksid kindlustuse eest 20%.

2. Vastuvõetavus

Tunnistatud vastuvõetavaks 4. juunil 2014. Euroopa Komisjonil paluti anda teavet (kodukorra artikli 216 lõige 6).

3. Euroopa Komisjoni vastus, mis saadi 30. jaanuaril 2015

Petitsioon

Sisuliselt nõuab petitsiooni esitaja, et EL laiendaks tarbijate kaitset pakettreiside korraldajate pankroti vastu ka reisijatele, kes ostavad eraldi lennupileteid.

Reisi- või puhkusepakettide korraldajate pankroti vastase kaitse põhimõtted on sätestatud nõukogu direktiivi 90/314/EMÜ (reisipakettide, puhkusepakettide ja ekskursioonipakettide

kohta)¹ artiklis 7. Direktiivi 90/314/EMÜ artikli 7 kohaselt peavad pakettide korraldajad² „suutma piisavalt tõendada tagatise olemasolu, et maksejõuetuse korral hüvitatakse makstud raha ja tarbija toimetatakse kodumaale tagasi”.

Petitsiooni esitaja viitab konkreetselt korraldajate ja vahendajate kohustusele esitada reisijatele dokument, mis kinnitab kindlustusfirma või panga pakutavat kaitset maksejõuetuse korral („Sicherungsschein”), samuti keelule nõuda reisijatelt ettemaksuna rohkem kui 20% koguhinnast, mis on direktiivi 90/314/EMÜ Saksamaal ülevõtmise ja Saksamaa kohtute pretsedendiõiguse eripärad.

Ta rõhutab, et eraldi lennupileteid müüvate lennufirmade suhtes neid eeskirju ei kohaldata ning nad võtavad reisijalt pileti täishinna kuni aasta enne lennu kuupäeva, ilma et neil oleks kohustus kindlustada end maksejõuetuse vastu. Petitsiooni esitaja juhib tähelepanu asjaolule, et kui pakettreis sisaldab lendu, peavad korraldajad maksma lennufirmale varakult piletihinna, kuid võivad võtta oma reisijatelt ettemaksuna ainult kuni 20% ning peavad võtma enda kanda lennufirma maksejõuetusega seotud riski.

Petitsiooni esitaja arvates tuleks tarbijakaitse huvides ning selleks, et lõpetada pakettreiside korraldajate diskrimineerimine võrreldes lennufirmadega, „Sicherungsscheini” (ehk kohustust kindlustada end maksejõuetuse vastu) ning keeldu võtta ettemaksuna rohkem kui 20% hinnast kohaldada ka lennufirmade suhtes.

Euroopa Komisjoni märkused

Direktiivi 90/314/EMÜ reguleerimisala hõlmab eri reisiteenuste kombineeritud pakkumist (nt lennud ja hotellimajutus), kuid mitte eraldi lende. See hõlmab korraldajate ja/või lepingupooleks olevate vahendajate kohustust kindlustada end maksejõuetuse vastu, nii et reisijad saavad makstud raha tagasi ja nad tuuakse koju, kui kaupmehe maksejõuetuse või pankroti tõttu pakettis sisalduvaid reisiteenuseid ei osutata. Selline kaitse kehtestati 1990. aastal, et kaitsta tarbijaid maksejõuetuse ohu eest pakettreiside sektoris.

Ehkki direktiivis on sätestatud maksejõuetuse vastase kaitse põhimõte, kehtestatakse maksejõuetuse vastase kaitse üksikasjad direktiivi üle võtvate liikmesriikide seadustes. Direktiivis ei nähta ette „Sicherungsscheini” kohustust ning see ei sisalda eeskirju ettemaksete kohta. Komisjoni arusaamise kohaselt tuleneb keeld nõuda enam kui 20% suurust ettemaksu Saksamaa kohtute kohaldatavatest ebaõiglasi lepingutingimusi käsitlevatest eeskirjadest, millega võetakse üle nõukogu direktiiv 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes³.

Hiljutises ettepanekus pakettreise käsitleva ajakohastatud direktiivi kohta⁴ tegi komisjon ettepaneku laiendada direktiivi 90/314/EMÜ kohast korraldatud pakettide puhul kohaldatavat kaitset uutele pakettide liikidele, mida reisijaid ostavad enamasti internetis. Lisaks sellele tegi

¹ EÜT L 158, 30.6.1990, lk 59.

² Mõned liikmesriigid nõuavad samuti, et vahendajad (reisiagentuurid) oleksid pankroti vastu kindlustatud.

³ EÜT L 95, 21.4.1993, lk 29–34.

⁴ Ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv pakettreiside ja toetatud reisikorraldusteenuste kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 ja direktiivi 2011/83/EL ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 90/314/EMÜ, COM(2013)512 final.

komisjon ettepaneku tagada minimaalne kaitsetase nn toetatud reisikorraldusteenustele, mille puhul erinevad reisiteenused on pakettidega võrreldes lõdvemalt seotud. Kui kaasseadusandja ettepaneku vastu võtab, kehtestatakse lennufirmadele, mis soodustavad täiendavate reisiteenuste ostmist sama reisi või puhkuse jaoks (nt hotelli broneerimine või autorent sihtkohas), kohustus kindlustada end maksejõuetuse vastu.

Komisjoni ettepanekut arutavad praegu Euroopa Parlament, mille esimese lugemise hääletus toimus 12. märtsil 2014¹, ning nõukogu, mis võttis vastu üldise lähenemisviisi 4. detsembril 2014.

Eraldi lennupiletite puhul tuleb rõhutada, et pakettreise ja lennupileteid käsitlevate õigusaktide sidusus ei tähenda tingimata, et lennureisijatel peavad olema täpselt samad õigused nagu pakettreiside ostjatel. ELi õiguse eesmärk on pigem paremini kaitsta pakettreiside ostjaid, sest pakettreis hõlmab keerukamat ja ebatüüpilisemat lepingulist suhet, kuhu on kaasatud mitu teenuseosutajat, mis puudutab pikemat ajavahemikku ja sageli suuremaid ettemakstud summasid.

Ehkki lennufirmade maksejõuetusest mõjutatud reisijate osakaal on väga väike, võib maksejõuetuse mõju üksikutele reisijatele olla märkimisväärne, eriti juhul, kui nad asuvad kodust kaugel. Kuid arvestades lennufirmade maksejõuetuse vastu kindlustamise märkimisväärset kulu ja praktilisi raskusi tegi komisjon enne selles valdkonnas uute seadusandlike ettepanekute tegemist oma teatises reisijate kaitse kohta lennuettevõtja maksejõuetuse korral (COM(2013)129 final) ettepaneku tugevdada kõigepealt ELi lennufirmade tegevuslubade järelevalvet määruse (EÜ) nr 1008/2008 alusel ning teha koostööd ELi lennufirmade ühendustega, et koostada vabatahtlikud kavad (nt „päästetasud” ja kaasnevad meetmed, nt alandatud lennujaamatasude pakkumine sellises olukorras).

25. novembril 2014 teatas Rahvusvaheline Lennutranspordi Assotsiatsioon (IATA) kokkuleppest päästetasude formaliseerimiseks. IATA vabatahtlik kokkulepe tema liikmete nimel, kelle lennud suunduvad Euroopasse, lahkuvad sealt või toimuvad Euroopa siseselt, hõlmab selliste reisijate kodumaale toimetamist, kes ei saa koju naasta finantsraskustest tingitud lennufirma tegevuse lõpetamise tõttu: <http://www.iata.org/pressroom/pr/Pages/2014-11-25-01.aspx>).

Lisaks sellele on komisjon oma ettepanekus määruse (EÜ) nr 261/2004 läbivaatamise kohta (COM(2013)130 final) teinud ettepaneku koostada hädaolukorra lahendamise plaanid, mis võetakse kasutusele mitme lennu tühistamise korral, nii et lennujaama, lennufirmasid ja maapealse teeninduse ettevõtjaid koordineeritakse lennujaama jääma sunnitud reisijate tulemuslikuks abistamiseks. Sellised hädaolukorra lahendamise plaanid hõlmaksid ka olukordi, kus tühistamised on tingitud lennufirma maksejõuetusest.

---

¹ Euroopa Parlamendi 12. märtsi 2014. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv pakettreiside ja toetatud reisikorraldusteenuste kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 ja direktiivi 2011/83/EL ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 90/314/EMÜ (COM(2013)0512 – C7-0215/2013 – 2013/0246(COD)) (Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine).